

ACRONYMS AND ABBREVIATIONS IN MEDICAL LANGUAGE

Simona Nicoleta Staicu

Lecturer, PhD, Victor Babeș University of Medicine and Pharmacy, Timișoara

Abstract: This article focuses on one of the most problematic lexical groups which are differently defined in various dictionaries and scholarly papers, leading to misunderstanding and chaos in nomenclature. Abbreviations and acronyms are commonly used in the medical terminology to save time and space whilst writing in the patients' medical records. In the pursuit of fidelity and equivalence at the word level a translator must face numerous problems when trying to decode medical language.

Keywords: medical terms, translation, abbreviations, acronyms, oppositions

Repere teoretice

În demersul nostru am plecat de la postulatul conform căruia terminologia trebuie privită dintr-o perspectivă mai amplă, iar „termenii ca semne lingvistice în uzaj” (Bidu-Vrănceanu 2011, p. 21) pot fi, astfel, analizați holistic în diferite texte și contexte, datorită dinamismului terminologiei, particularitate evidențiată de mai mulți specialiști ai domeniului (Béjoint/ Thoiron 2000; Sager 2000; Depecker 2002; Bidu-Vrănceanu 2007). Într-o astfel de accepție terminologia apare strâns legată de lexicologie și semantica lexicală.

Limba română este o limbă dinamică și deschisă oricăror schimbări. Împrumutul unor cuvinte, preluarea unor sensuri noi, necunoscute, dar mai ales „migrarea” unor cuvinte din lexicul specializat spre lexicul comun, determină supunerea vorbitorilor (instruiți în grade diferite) la „presiuni” lexicale intense și complexe (Bidu-Vrănceanu 2000, p. 10). Limbajele specializate sunt diverse, individuale și relativ independente. Împrumutul, intermediat în primul rând de textele științifice, constituie în terminologia românească cel mai important mijloc de umplere a „golurilor” terminologice, „golurile de sistem care trebuie completate, mai ales în momentul echivalării unei terminologii dintr-o limbă în alta” (Ploae-Hanganu 1992, p. 481). Motivul îl constituie faptul că limba română, ca și celelalte limbi romanice, nu dispune de un sistem de compunere suficient de productiv.

Exemple din terminologia medicală

Abrevierea este o modalitate specială de compunere, reprezentând o particularitate stilistică a limbajului medical. Aceasta se manifestă prin reducerea unui termen mai lung, modalitate perfect înțeleasă de specialiștii domeniilor medicale.

„Abrevierea cuvintelor sau a termenilor unei formații în vederea creării compusului are un caracter convențional. Fantezia celui care creează compusul joacă un rol important în alegerea abrevierii și aranjarea noului cuvânt” (Ciobanu/ Hasan 1978, p. 152).

Preponderanța englezei

Multe abrevieri specifice termenilor medicali sunt majoritatea împrumutate din franceză sau engleză. Se poate observa că predomină abrevierile din limba engleză selectate din textele medicale supuse analizei : ADL (engl. activities of daily living „activitățile vieții zilnice”), AIDS (engl. Acquired Immunodeficiency Syndrom), / SIDA (fr. syndome d'immuno-déficience acquise / sindrom imuno-deficitar dobândit), Arc (engl. Aids related complex), ARD (engl. acute respiratory disease „afecțiune respiratorie acută”), BOR (engl. branchio-oto-renal syndrome „sindrom branhio-oto-renal”), COLD (engl. chronic obstructive lung disease „bronhopneumopatie cronică obstructivă”), DN (engl. diabetes neuropathy

„neuropatie diabetică”), ELISA (engl. enzyme-linked immunosorbent assay „măsurare imunoenzimatică utilizând un antigen absorbit”), FDIU (engl. fetal death in utero „făt mort intrauterin”), GTT (engl. glucose tolerance test „test de toleranță la glucoză”), HDL (engl. high density lipoprotein „lipoproteine cu densitate crescută”), HIV (engl. Human Immunodeficiency Virus), HOP (engl. high oxygen pressure „presiune crescută a oxigenului”), HRT (engl. hormone replacement therapy „terapie de substituție hormonală”), I&D (engl. incision and drainage „incizie și drenaj”), ITU (engl. intensive therapy unit „serviciul de terapie intensivă”), JCP (engl. juvenile chronic polyarthritis „poliartrită cronică juvenilă”), LPA (engl. left pulmonary artery „arteră pulmonară stângă”), MLD (engl. minimum lethal dose „doză letală minimă”), NTP (engl. normal temperature and pressure „temperatură și presiune normală”), N&V (engl. nausea and vomiting „greață și vărsături”), OPD (engl. Outpatient Department „Serviciul de consultații ambulatorii”), PIH (engl. pregnancy induced hypertension „hipertensiune arterială indusă de sarcină”), Pap (engl. Papanicolaou test „test Papanicolaou”), PVP (engl. peripheral venous pressure „presiune venoasă periferică”), REM (engl. rapid eye movement „mișcări rapide ale globilor oculari”), RMN (fr. resonance magnétique nucléaire „rezonanță magnetică nucleară”), RVP (engl. right ventricular pressure „presiune ventriculară dreaptă”), SARS (engl. severe acute respiratory syndrome „sindrom respirator acut sever”), STD (engl. sexually transmitted disease „maladie transmisibilă sexuală”), t.p.r. (engl. temperature, pulse, respiration „temperatură, puls, respirație”), TSH (engl. thyroid-stimulating hormone „hormon de stimulare a secreției tiroidiene”), UTI (engl. urinary tract infection „infecție urinară”), VDRL (engl. Venereal Disease Research Laboratory „cercetări de laborator privind bolile venerice”), VEP (engl. visual evoked potential „potențial vizual evocat”) etc.

Abrevieri cu înțelesuri multiple

Analiza corpusului medical ne-a permis identificarea unor abrevieri și acronime care apăreau în mai multe arii medicale, având astfel sensuri complet diferite, greu identificabile oricărui traducător: ACA (engl. adenocarcinoma – adenocarcinom; engl. anterior cerebral artery – arteră cerebrală anterioară), AID (engl. acute infectious disease – boală infecțioasă acută; engl. artificial insemination by donor – inseminare heterologă; engl. autoimmune disease – boală autoimună), BT (engl. bitemporal – bitemporal; engl. bleeding time – timp de sângerare; engl. body temperature – temperatură corporală; engl. brain tumor – tumoră cerebrală), CVA (engl. cardiovascular accident – accident cardiovascular; engl. cerebrovascular accident – accident vascular cerebral), FH (engl. family history – antecedente familiale; engl. fetal heart – bătaii cardiace fetale; engl. familial hypercholesterolemia – hipercolesterolemie familială), GAS (engl. general adaptation syndrome – sindrom general de adaptare; engl. generalized atherosclerosis – ateroscleroză generalizată), HT (engl. high temperature – temperatură mare; engl. Hashimoto’s thyroiditis – tiroidită Hashimoto), LBP (engl. low back pain – durere dorsală joasă; engl. low blood pressure – hipotensiune arterială), PV (engl. portal vein – venă portă; engl. pulmonary vein – venă pulmonară; lat. per vaginam – administrare pe cale vaginală; engl. plasma volum – volum plasmatic), RF (engl. releasing factor – factor de eliberare; engl. respiratory failure – insuficiență respiratorie; engl. renal failure – insuficiență renală; engl. rheumatic fever – reumatism articular acut), SCD (engl. sudden cardiac death – moarte subită; engl. sickle-cell disease – siclemie), UC (engl. urinary catheter – sondă urinară; engl. ulcerative colitis – rectocolită ulcerohemoragică; engl. umbilical cord – cordon ombilical), VE (engl. vaginal examination – tușeu vaginal; engl. ventricular extrasystole – extrasistolă ventriculară).

Abrevieri din latină

Uneori latina joacă un rol important, termenii medicali prescurtați fiind pe larg înțeleși în limbajul de specialitate atât în limba engleză cât și în română. Trebuie observat numărul mare al celor care sunt utilizați în domeniul farmaciei/ farmacologiei: *ad sat* (lat. *ad*

saturatum, ad saturandum = to saturation; la saturație), *adst feb* (lat. *adstande febre* = when fever is present; când febra e prezentă), *ad us. ext* (lat. *ad usum externum* = for external use; pentru uz extern), *agit. ante us* (lat. *agita ante usum* = shake before using; a se agita înainte de folosire), *dur. dolor.* (lat. *durante dolore* = while pain persists; cât persistă durerea (rețete)), *hor. decub.* (lat. *hora decubitus* = to bed time; la culcare (rețete)), *mist.* (lat. *mistura* = mixture; amestec (rețete)), *noct. maneq.* (lat. *nocte maneque* = night and morning; noaptea și dimineața (rețete)), *non repetat.* (lat. *non repetatur* = do not repeat; a nu se repeta (rețete)), *om. mane vel noc.* (lat. *omni mane vel nocte* = each morning or night; în fiecare dimineață sau noapte (rețete)), *p.c.* (lat. *post cibum* = after meal; după masă (rețete)), *PO* (lat. *per os* = orally; pe gură, oral), *q.d.* (lat. *quaque die* = daily; în fiecare zi (rețete)), *q.h.* (lat. *quaque hora* = every hour; la fiecare oră (rețete)), *q.s.p.* (lat. *quantum satis pro* = sufficient quantity for; cantitatea suficientă pentru (rețete) etc.

Utilitate

Rezultatele cercetării noastre pot fi utilizate în elaborarea unui dicționar medical, în activitatea didactică pentru realizarea cursurilor despre limbajele specializate în învățământul superior și în activitatea de traducere a textelor din domeniul medical. Lista de acronime și abrevieri (engleză-română) permite studenților mediciniști accesul facil la decodare studiilor de caz, anamnezelor, fișelor medicale ale pacienților sau lucrărilor de specialitate din practica medicală.

Lucrarea de față își va dovedi cu siguranță utilitatea sub aspect practic-aplicativ, în didactica învățării terminologiei medicale românești de către specialiștii români și străini, precum și în lexicografia de specialitate.

BIBLIOGRAPHY

Béjoint, H., Thoiron, Ph., „Les sens du terms”, în *Le sens en terminologie*, Lyon, Presses Universitaires de Lyon, 2000.

Bidu-Vrănceanu, Angela (coord.), *Lexic comun, lexic specializat*, București, Editura Universității din București, 2000.

Bidu-Vrănceanu, Angela, *Lexicul specializat în mișcare. De la dicționare la texte*, București, Editura Universității din București, 2007.

Bidu-Vrănceanu, Angela, „Rolul lingvisticii în terminologie”, în *Terminology and translation studies*, Cluj-Napoca, Scientia, 2011, pp. 21-36.

Depecker, Loïc, *Entre signe et concept. Eléments de terminologie générale*, Paris, Presses Sorbonne Nouvelle, 2002.

Glendinning, Eric H., Holmström, Beverly A.A., *English in Medicine*, 3rd Edition, Cambridge, Cambridge University Press, 2007.

Glendinning, Eric H., Howard, Ron, *Professional English in Use. Medicine*, Cambridge, Cambridge University Press, 2007.

Levitchi, Leon, Bantaș, Andrei, *Dicționar Englez-Român*, București, Editura Teora, 2008.

Martin, Elizabeth A., *Oxford Dicționar de Medicină*, Ed. a 6-a, București, Editura BIC ALL, 2005.

Rusu, Valeriu, *Dicționar Medical*, București, Editura Medicală, 2007.

Ploae-Hanganu, Mariana, „Terminologia și limba comună (Pentru o bază de date terminologice)”, *LR*, XLI, nr. 9, 1992, pp. 479-483.

Sager, Juan Carlos, „Pour une approche fonctionnelle de la terminologie”, în Béjoint, H., Thoiron, Ph., *Le sens en terminologie*, Lyon, Presses Universitaires de Lyon, 2000, pp. 40-60.

Staicu, Simona Nicoleta, *Glossary of Medical Terms. Acronyms and Abbreviations*, Timișoara, Editura de Vest, 2018.

Skeat, Walter W., *The Concise Dictionary of English Ethymology*, Herdforshire, Wordsworth Edit. Ltd., 1993.

****Encyclopedia of Language and Linguistics*, 2006, ed.-in-chief Keith Brown; co-coordinating ed. by Anne H. Anderson [et al.]. Amsterdam [etc.]: Elsevier.

*** *Dorland's Illustrated Medical Dictionary*, Philadelphia, Saunders Elsevier, 2007.

*** *Merriam Webster Medical Dictionary*, new edition, 2016:
<http://www.amazon.com/Merriam-Websters-Medical-Dictionary-New-2016/dp/0877792941>